Türkiye'de ve Dünyada İntihalin Yaptırımları

Behlül Gücükoğlu[1], Zerrin Ayvaz Reis[2]

[1] İstanbul Üniversitesi, Enformatik Bölümü, İstanbul

[2] İstanbul Üniversitesi, Hasan Âli Yücel Eğitim Fakültesi, İstanbul

[1] behlulgucukoglu@gmail.com, [2] zerrinareis@yahoo.com

Özet: Günümüzde intihal gerek öğrenciler açısından gerekse de akademisyenler açısından büyük bir sorun hâline gelmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte tespit edilmesi artık daha da kolay hâle gelen intihal son yıllarda üzerinde en çok tartışılan konu olmuştur. Bu çalışma kapsamında, bilim etiği, intihal tanımı, intihal türleri ve intihal olarak kabul edilen davranışlar üzerinde durulmuştur. Buna ek olarak intihalin Türkiye'deki ve dünyadaki yaptırımlarına değinilmiş ve intihal açısından yeni Yükseköğretim Kurulu (YÖK) kanun taslağı ve Danıştay'ın intihal kararı ele alınmıştır. Ayrıca yürürlükte bulunan 2547 sayılı YÖK Yasası'ndaki ve 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'ndaki intihal fiilinin yasal boşlukları incelenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Bilim Etiği, İntihal, İntihal Türleri, Türkiye'de İntihalin Yaptırımları, Dünyada İntihalin Yaptırımları, Yeni Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Kanun Taslağı, Danıştay'ın İntihal Kararı.

Sanctions of Plagiarism in Turkey and in the World

Abstract: Nowadays, plagiarism has become a major problem in terms of not only students but also academics. Plagiarism, which is now easier to be detected with the developing technology, has become the most debated issue in recent years. In the coverage of this study, it was focused on ethics of science, definition of plagiarism, types of plagiarism and behaviors that are considered plagiarism. In addition to this, sanctions of plagiarism in Turkey and in the world was mentioned and draft of new Higher Education Council's (HEC) law and plagiarism decision of the State Council were discussed. Furthermore, legal loopholes in the act of plagiarism in the current HEC Law numbered 2547 and in the current Civil Servants numbered 657 were investigated.

Keywords: Ethics of Science, Plagiarism, Types of Plagiarism, Sanctions of Plagiarism in Turkey, Sanctions of Plagiarism in the World, Draft of New Higher Education Council's (HEC) Law, Plagiarism Decision of the State Council.

1. Giriş

Bilim dünyası son yıllarda birçok skandal olayla karşı karşıya kalmıştır. Bu olayların en önemlilerinden biri ise intihal olaylarıdır. Birçok bilim adamı intihal suçu ile suçlanmış ve suçluluğu ispatlananlara çeşitli yaptırımlar uygulanmıştır. İntihal olayları sadece bilim adamları ile sınırlı kalmamış, bu olay lisans, yüksek lisans, hatta doktora öğrencilerinde de görülmüştür.

"Üniversitelerde kopya olayları ve uygulanan disiplin cezalarında kaos artarak sürüyor." [1, para. 2]. Serengil [2, para. 8] intihal konusunda şunları söylemiştir:

> İntihal meselesi sadece akademisyenleri ilgilendiren bir sorun değildir. İnternetin ortaya çıkması ve devasa bir kaynak olarak hizmet etmesi sonucu ödev hazırlayan birçok öğrenci direkt kopyalayıp yapıştırmak suretiyle ö-

dev veya tez hazırlamaktadır. Çok geniş bir kaynak olmasından ötürü öğretmenlerin bu durumu kontrol altına alma olasılığı oldukça zayıftır.

İntihal suçu sabit görülen birçok öğrenci ya en hafif ceza olarak nitelendirilebilecek olan dersten bırakılma cezası alır ya da yönetmelikte belirtilen okuldan uzaklaştırma cezası alır. Bununla birlikte intihal yaptığı gerekçesi ile birçok akademisyenin unvanları alınmış, bazıları görevlerinden istifa etmek durumunda kalmış ve hatta bazen de onlar için meslekten ihraç davaları açılmıştır.

Hâl böyle olunca bu sorunun çözülmesi için birçok çalışma yapılmıştır. Bu sorun ile ilgili üniversitelerde etik komisyonları kurulmuş, konu ile ilgili etkinlikler yapılmış ve hatta konu Yükseköğretim Kurulu'nun (YÖK) yeni kanun taslağında ele alınmıştır. Ancak bu durumda insanların aklına sorunun çözümü için etik mi daha iyi bir yöntemdir yoksa hukuk mu daha iyi bir yöntemdir sorusu gelebilir. Bu bildiri konuyu her iki açıdan incelemektedir.

2. Bilim Etiği

Bilimsel çalışmalar belirli kurallar çerçevesinde sürdürülüp, tamamlanmalıdır. Bu kuralların bazılarını yasalar belirlerken bazılarını ise etik kurallar belirlemektedir.

"Bilimsel araştırmaların sistematik olarak yürütülüp sonuçlandırılmasında bilim insanının çok büyük sorumluluğu bulunmaktadır. Biraz daha açar isek bilim insanlığı kanımca bir kültür ve ahlak (ettik[*sic*]) olayıdır." [3, para. 25].

Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) [4, para. 6] bilimsel çalışmalardaki etik dışı davranışları şu şekilde tanımlamıştır:

a. **Uydurma (Fabrication):** Araştırmada bulunmayan verileri üretmek, bunları rapor etmek veya yayımlamak.

b. **Çarpıtma (Falsification):** Değişik sonuç verebilecek şekilde araştırma materyalleri, cihazlar, işlemler ve araştırma kayıtlarında değişiklik yapmak veya sonuçları değiştirmek.

c. **Aşırma (Plagiarism)**: Başkalarının fikirlerini, metodlarını[*sic*], verilerini, yazılarını ve şekillerini sahiplerine atıf yapmadan kullanmak.

d. **Duplikasyon (Duplication):** Aynı araştırma sonuçlarını birden fazla dergiye yayım için göndermek veya yayımlamak.

e. **Dilimleme (Least Publishable Units):** Bir araştırmanın sonuçlarını, araştırmanın bütünlüğünü bozacak şekilde ve uygun olmayan biçimde parçalara ayırarak çok sayıda yayın yapmak.

f. Desteklenerek yürütülen araştırmaların sonuçlarını içeren sunum ve yayınlarda destek veren kurum veya kuruluş desteğini belirtmemek.

g. Araştırma ve makalede ortak araştırıcı ve yazarların yazılı görüş birliği olmadan, araştırmada ve makalede aktif katkısı bulunanların isimlerini çıkartmak veya yazarlıkla bağdaşamayacak katkı nedeniyle yeni yazar(lar) eklemek veya yazar sıralamasını değiştirmek.

h. Araştırma ve yayın etiği ilkeleriyle bağdaşmayan diğer davranışlarda bulunmak.

Bu çalışmada, bilimsel yayın özelliği taşıyan çalışmalardaki etik dışı uygulamalardan biri olan "intihal" konusu ele alınmıştır.

3. İntihal Nedir?

İntihal (aşırma) Türk Dil Kurumu'nda (TDK) [5, para. 5] "başkalarının yazılarından bölümler, dizeler alıp kendisininmiş gibi gösterme veya başkalarının konularını benimseyip değişik bir biçimde anlatma" şeklinde tanımlanmıştır.

"İntihal kelimesi, genellikle hata ve bilgisizlik hâllerini tanımlamak için kullanılmasına rağmen o, suiistimali belirten bir kelimedir." [6, s. 130].

3.1. İntihal Türleri Nelerdir?

Genel olarak yapılan intihal türleri şunlardır [7, para. 4]:

#1. Klonlama (Clone): Başkasının çalışmasını kelime kelime kendininmiş gibi sunma.
#2. Kopyalama (Ctrl-C): Değişiklik yapmadan tek bir kaynaktaki metnin önemli bölümleri içerme.
#3. Bulma-Değiştirme (Find-Replace): Anahtar kelimeleri ve cümleleri değiştirme fakat kaynağın önemli içeriğini koruma.
#4. Remiks Yapma (Remix): Birbirine uyan birçok kaynağı başka sözcüklerle anlatma.
#5. Geri Dönüştürme (Recycle): Yazarın önceki çalışmalarını kaynak göstermeden fazlaca alma.
#6. Melezleme (Hybrid): Kaynak göstermeden kopyalanan metinler ile kaynak gösterilenleri mükemmelce birleştirme.
#7. Lapa Yapma (Mashup): Birçok kaynaktan kopyalanan materyali karıştırma.
#8. 404 Hatası Yapma (404 Error): Var olmayan ya da kaynaklar hakkında hatalı bilgili kaynaklar içerme.
#9. Toplama (Aggregator): Uygun kaynak içerme fakat neredeyse hiç orijinal çalışma olmama.
#10. Yeniden Tweetleme (Re-Tweet): Uygun kaynak içerme fakat orijinal metne ya da yapıya çok yakından dayanma.

3.2. İntihal Olarak Kabul Edilen Davranışlar Nelerdir?

Aşağıdaki fiiller intihal olarak kabul edilen davranışlar arasında yer alır [8, para. 5]:

- Başkasının çalışmasını kendininmiş gibi teslim etmek.
- Başkasının kelimelerini ya da fikirlerini kaynak göstermeden kopyalamak.
- Alıntıyı tırnak içine koymada başarısız olmak.
- Alıntının kaynağı hakkında yanlış bilgi vermek.
- Kelimeleri değiştirmek fakat kaynak göstermeden kaynağın cümle yapısını kopyalamak.
- Kaynak gösterip ya da göstermeksizin çalışmanın ana kısmını oluşturan kaynaktan çok fazla kelime ya da fikir kopyalamak.

4. Dünyada İntihalin Yaptırımları

İntihal yaptırımlarının dünyada küçük farklılıklara rağmen Türkiye ile benzer uygulamalar olduğu görülmektedir.

Avustralya'da seçtiği yedi üniversitedeki uygun olmayan davranışları inceleyen Lindsay'in araştırmasının sonucuna [9] göre toplamda 1.524 uygunsuz davranışın 1.157 tanesinin %53,66 oranıyla intihal olduğu Tablo 1'de görülmektedir.

Tablo 1: Avustralya Üniversitelerindeki İntihal Oranı [9]

Üniversite	İntihal Sayısı	Uygun Olmayan Davranış	İntihal Oranı (%)
A	193	205	94,15
B	114	144	79,17
C	393	441	89,12
D	118	181	65,19
E	123	174	70,69
F	93	161	57,76
G	123	218	56,42
Toplam	**1.157**	**1.524**	**75,92**

Berlinck [10], ABD ve İngiltere'de yükseköğrenim kurumlarında intihal ile ilgili

yaptırımların gayet detaylı bir şekilde ve kolayca erişilebilir olarak sunulmasına karşın, Brezilya'da hiçbir kurumda bu bilgilerin yayınlanmadığını dile getirerek bu durumda intihalin nasıl önlenebileceğinin belirsiz olduğuna değinmiş, bu konuda kuralları belirleyici çalışmaların yapılması gerektiğini vurgulamıştır.

Macdonald ve Carroll [11] "… Araştırmalar; öğrencilere neden intihalden uzak durmaları gerektiğinin açıkça belirtilmesi gerektiğini göstermektedir." diyerek, bütünsel bir yaklaşımla çözüm önermektedirler. Bu yaklaşımda; önce intihalin tanımlanması, sonra neden intihalden kaçınmak gerektiğinin açıklanması, ondan sonra yaptırımların yer alması söz konusu edilmiştir.

IPPHEAE (Impact of Policies for Plagiarism in Higher Education across Europe) projesi; Avrupa çapında yüksek eğitimde intihal konusundaki boşluğu kapatmak amacıyla, intihal politikalarının etkisini araştırmak üzere Avrupa Birliği (AB) tarafından 2010-2013 yılları için yaklaşık 400.000 € ile fonlanmış bir projedir ve ortakları; İngiltere, Litvanya, Çek Cumhuriyeti ve Kıbrıs'tır [12, 13]. Projedeki araştırmanın konusu;

- Akademik dürüstlük ve kalite güvencesi şeffaflık;
- İntihal ve akademik usulsüzlüğü işleme için, adil, etkin ve tutarlı politikalar;
- İntihal ve akademik sahtekârlık için standart yaptırımların standart aralığı;
- Dijital araçlar ve dil depoları kullanımı;
- Önleyici stratejiler ve önlemler;
- Politikalar ve prosedürler hakkındaki iletişim

Maddeleri ile belirlenmiş ve AB'ye bağlı 27 ülkede gerçekleştirilmiştir. Proje ile ilgili bilgiler ve yapılan araştırmanın sonuçları projenin web sayfasından yayınlanmıştır ve Tablo 2'de [14] görülmektedir:

Tablo 2: AB'ye Üye Ülkelerde Yapılan İntihal ve Yaptırımları Araştırması Sonuçları [14]

Ülkeler		Anketi Cevaplayan Öğrenci Sayısı	Anketi Cevaplayan Öğretmen Sayısı	Anketi Cevaplayan Kıdemli Yönetici Sayısı	Ulusal Kurum Mülakatları	Öğrenci Mülakatı & Odak Grup Sayısı	Toplam Katılımcı Sayısı	Organizasyon ve Kurum Sayısı
Avusturya	AT	543	87	0	2	4	636	17
Belçika	BE	2*	3	0	3	1	9	5
Bulgaristan	BG	93	6	1	1	101	5	
Kıbrıs	CY	323	33	5	5	366	6	
Çek Cum.	CZ	351	195	10	2		558	26
Danimarka	DK	13	2	0	1	16	5	
Estonya	EE	48	8	2	2	60	6	
Finlandiya	FI	172	12	0	4	10	198	12
Fransa	FR	129	8	1	3	15	156	16
Almanya	DE	51	8	2	14	25	100	21
Yunanistan	GR	64	14	0	2	80	8	
Macaristan	HU	5	21	2	2	30	14	
İrlanda Cum.	IE	82	14	2	2	12	112	4
İtalya	IT	10*	3	0	13	4		
Latviya	LV	16	7	0	23	3		
Litvanya	LT	119	22	0	2	143	4	
Lüksemburg	LU	7	0	0	3	4	2	
Malta	MT	71	16	0	6	93	3	
Hollanda	NL	2*	2	0	1	5	2	
Polonya	PL	633	68	15	10	726	7	
Portekiz	PT	189	43	7	239	6		
Romanya	RO	430	39	7	3	4	483	5
Slovakya	SK	201	35	2	238	7		
Slovenya	SI	40	2	0	1	43	2	
İspanya	ES	44	1	0	2	47	11	
İsveç	SE	10*	1	1	3	6	21	4
İngiltere	UK	338	52	8	26	24	448	35
Avrupa Birliği	**TOP.**	**3.980**	**702**	**65**	**85**	**116**	**4.948**	**240**

* Ülkenin AB'ye üye ülkelerden birinde öğrenci olan vatandaşları dâhil

Araştırmanın sonuçlarının tartışıldığı bölümde İngiltere'deki ulusal ve kurumsal politikaların daha önceden uygulanmaya başlaması, AB ülkelerinden herhangi birinde İngiltere'ye göre daha yeni sayılan politika çalışmalarıyla karşılaştırıldığında üstünlük göstermektedir. İngiltere, Avustralya, ABD gibi İngilizce konuşulan ülkelerdeki yaklaşık on iki yıla dayanan bu bilgi birikimi diğer ülkelerin de hızlı bir ilerleme göstermesine olanak sağlayacağı [14] belirtilmektedir.

Bu proje kapsamında yapılan çalışmalardan biri de Foltynek ve Cech'e [15] aittir. Araştırmada; Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Kıbrıs, Litvanya, Polonya ve İngiltere'de yapılan araştırma çalışmasında öğrencilere bilimsel araştırma teknikleri eğitimi verilip verilmediği konusu ve bu ülkelerde intihali önlemeye yönelik politika ve prosedürlerin olup olmadığı araştırılmıştır. Tablo 3'de görüleceği gibi Kıbrıs öğrencilerinin bilimsel, akademik yazma teknikleri eğitimi alma oranları İngiliz öğrencilerden daha fazladır. Öte yandan Polonya ve Litvanya öğrencilerinin ülkelerindeki intihal politikaları ve prosedürleri konusunda pek fazla bilgilerinin olmadığı anlaşılmaktadır (bkz. Tablo 4).

Tablo 3: Öğrencilerin Bilimsel ve Akademik Yazma Teknikleri Konusunda Eğitim Alma Durumları

	BG (%)	**CZ (%)**	**CY (%)**	**LT (%)**	**PL (%)**	**UK (%)**
Hayır	45,1	67,6	14,4	39,4	79,5	32,5
Emin Değil	24,7	3,3	11,9	13,7	4,3	17,5
Evet	25,8	28,4	68,3	41,8	14,1	50,0

Tablo 4: Kurumlarında İntihal İle İlgili Politikaları ve Prosedürleri Olan Ülkeler

	BG (%)	**CZ (%)**	**CY (%)**	**LT (%)**	**PL (%)**	**UK (%)**
Hayır	15,2	2,7	6,4	11,9	12,6	12,5
Emin Değil	33,7	25,1	23,8	31,6	49,5	7,5
Evet	50,0	72,2	64,8	46,2	36,1	80,0

Çalışmaya göre; tüm öğrenciler ülkelerinin intihalle mücadele politika ve prosedürleri olduğuna inandıkları anlaşılmış olmasına rağmen Bulgaristan, Kıbrıs ve Polonya'da öğrencilerin çoğunun yaptırımların ne olduğu konusunda bilgisiz oldukları anlaşılmıştır. Öte yandan Litvanya'da öğrencilerin yanı sıra öğretmenler de intihal cezalarının neler olduğunu bilmelerine rağmen çoğu bunların varlığını inkâr etmekte, kabul etmemektedir [15].

Bailey'in [16] bir blogda yayınladığı makalesine göre; Ekim 2012'de siber suçları önlemek amacıyla Filipinlerde yeni yaptırımlar "özel kanunlar" başlığında oluşturulmuştur. Bu düzenlemelerle intihalin bazı türleri sadece uygun olmayan bir davranış değil, aynı zamanda telif hakkı ihlali olarak değerlendirildiği için 3-6 yıl arası hapis ve 1.200-3.600 $ para cezası yaptırımı ile yer almaktadır.

ABD'de intihal akademik bir suç olmasına rağmen kanunda; akademisyenlerin senelerce süren çalışmalarını yayınlamaları nedeniyle telif hakkı ihlali maddesi altında değerlendirilmektedir [17]. Kanunla belirtilmiş olmasının yanı sıra ülkedeki her yükseköğretim kurumu intihal politika ve prosedürlerini basılı ve elektronik olarak yayınlamaktadır.

ABD'de 1959 yılında kurulmuş olan ve dünya çapında 6.000 üyesi olan International Studies Association (ISA) yayınladığı intihal politikası ile üyelerini bilgilendirmekte ve çalışmasının intihale uğradığını düşünen üyeleri için gerekli araştırmayı yapıp üyelerinin haklarını korumak için yaptırımların uygulanmasını sağlayan bir dernektir [18].

5. Türkiye'de İntihalin Yaptırımları

"Ülkemizde bilimsel sahtecilikler ve önlenmesi konusundaki yetki ve sorumluluklar yasa ve yönetmelikle Üniversitelere ve Yükseköğretim Kuruluna

(YÖK) verilmiş durumdadır." [19, para. 1]. Bu yetkileri ve sorumlulukları kullanarak YÖK disiplin yönetmelikleri çıkarmaktadır. "Suç, her toplumda varlığı arzulanmamasına rağmen daima gerçekleşen bir olaydır." [20, s. 7].

Yürürlükte bulunan 28388 sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nin 7. maddesinin (1) fıkrasının (f) bendinde; seminer, tez ve yayınlarında intihal yapan öğrenciler için yükseköğretim kurumundan bir yarıyıl uzaklaştırma cezası almaları belirtilmiştir [21, Böl. 2]. Ancak yeni YÖK kanun taslağı önerisinin Ocak 2013 tarihli metninde başta intihal olmak üzere öğrencilere ilişkin disiplin hükümlerinde esneklik tanınmıştır. Bu taslağın 78. maddesinin (2) fıkrasında, disiplin cezası gerektiren eylemler için eylemleri işleyenlere eylemin ağırlık derecesine göre uyarma, kınama, bir haftadan bir aya kadar uzaklaştırma, bir yarıyıl veya iki yarıyıl uzaklaştırma, yükseköğretim kurumundan çıkarma cezalarından birisinin verilmesi önerilmiştir [22, Böl. 9].

Yürürlükte bulunan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nda [23, Böl. 7 ve 8] ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nda [24, Böl. 9] intihal olayına karışmış bir öğretim elemanı için herhangi bir disiplin yaptırımı bulunmamaktadır. Fakat yine yürürlükte bulunan 17789 sayılı Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin 11. maddesinin (a) bendinin (3) fıkrasında [25, Böl. 2] bir başkasının bilimsel eserinin veya çalışmasının tümünü veya bir kısmını kaynak belirtmeden kendi eseri gibi gösteren öğretim elemanlarının üniversite öğretim mesleğinden çıkartma hükmü yer almaktadır. Ancak bu konu ile ilgili Danıştay'ın kısa zaman önce verdiği bir hüküm akademik camianın gündemini bir anda değiştirmiştir.

Danıştay verdiği karar ile intihal olayına karışmış bir öğretim elemanı yükseköğretim kurulundaki görevinden uzaklaştırılmasını haksız bulmuştur [26]. Bu karar ile yürürlükte bulunan 17789 sayılı Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nin hükmü açık bir şekilde çelişmektedir. Danıştay bu kararı alırken muhtemelen bir insanı meslekten atmak için yönetmelik maddesine değil yönetmelikten daha kapsayıcı ve üstün bir yasa olan kanun maddesine ihtiyaç duyulduğunu göz önünde bulundurmuştur. Aslında YÖK bu konu hakkında kanun düzeyinde bir çalışma yapmıştır.

Yeni YÖK kanun taslağı önerisinin Ocak 2013 tarihli metninin 77. maddesinin (8) fıkrasında [22, Böl. 9] intihal olayına karışmış bir öğretim elemanının görevden çıkarma disiplin cezasına çarptırılması önerilmiştir. Aslında bu taslak ile YÖK kendi üzerine düşeni yapmaya çalışmıştır ancak bu taslak Millî Eğitim Bakanlığı'na (MEB) gönderilmiştir. Taslağın MEB'de herhangi bir değişikliğe uğrayıp uğramayacağı ya da nasıl bir değişikliğe uğrayacağı aynı şekilde daha sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne (TBMM) gidecek olan kanun metninin ne olacağı şu anda bilinmemektedir.

İntihal suçu sadece YÖK bünyesinde cezalandırılan bir suç değildir. İntihal suçu Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'na (FSEK) göre de suçtur. FSEK'in 71. maddesinin (3) fıkrasında "Bir eserden kaynak göstermeksizin iktibasta bulunan kişi altı aydan iki yıla kadar hapis ve adlî para cezasıyla cezalandırılır." [27, Böl. 5] ve (5) fıkrasında "Bir eserle ilgili olarak yetersiz, yanlış veya aldatıcı mahiyette kaynak gösteren kişi, altı aya kadar hapis cezası ile cezalandırılır." [27, Böl. 5] hükümleri yer almaktadır.

Yapılan araştırmalarda; FSEK'de, Yükseköğretim Kanunu'nda, Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği'nde, Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği'nde ve yeni YÖK kanun taslağı önerisinin Ocak 2013 tarihli metninde intihalin tanımı hakkında ve hangi davranışların intihal olarak sayılması hakkında herhangi bir hükme ulaşılamamıştır. Aynı şekilde yukarıda bahsedilen kanunlarda

ve yönetmeliklerde intihalin disiplin cezası gerektiren bir eylem olduğunun akademisyenlere ve öğrencilere duyurulmasını isteyen bir hükme ulaşılamamıştır. Bu boşlukları doldurmak için bazı üniversiteler kendi çözümlerini üretmiştir. Örneğin; Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ), konu ile ilgili farkındalık oluşturmak için kendi bünyesinde bulunan Uygulamalı Etik Araştırma Merkezi'nin (UEAM) internet sayfasında intihal hakkından gerekli bilgilere yer vermiştir [28].

6. Sonuç

İntihal; Türkiye'de ve dünyada çeşitli yaptırımlarla engellenmeye çalışılmaktadır. Yaptırımlar ilgili kurumların yayınladığı yasa, yönerge, yönetmeliklerle belirlenmiş olmasına rağmen, yaptırımların uygulanması konusunda farklılıklar olduğu görülmüştür. Araştırmaların ortaya koyduğu bu uygulama farklılıklarına sebep olarak; ülke kültürü, davranış alışkanlıkları ve insanların konuyu algılamaları gösterilmektedir. Öğrencisinin intihal yaptığını tespit eden öğretmenler, yasal cezai yaptırımları yüksek bulduklarında, bu yanlış uygulamayı ilgili mercilere bildirmemekte, kendi uygun gördükleri cezalarla sonuçlandırmaktadır.

Bu durumda bir ikilem ile karşı karşıya kalınmaktadır. İntihal yaptırımları azaltılmalı mıdır, yoksa mevcut yaptırımların uygulanması sağlanmalı mıdır?

Her iki durumun kendi içindeki değerlendirmesinde haklılıklar olmakla birlikte akademik zenginliği sağlayabilmek, bilime katkı verecek çalışmaların yapılmasını desteklemek ve kişileri buna teşvik edebilmek için yapılan çalışmaların, eserlerin, fikirlerin yasalarla korunmaya devam etmesi gerekmektedir. Yasal yaptırımların ağırlıklı olarak caydırıcılığa etkisini ortaya koyabilmek üzere uygulanması faydalıdır.

7. Kaynaklar

[1] Sevgi, L., "Üniversitelerde Kopya Olayları ve Disiplin Yönetmeliği-III (Cumhuriyet BT)", Erişilebilir: http://plagiarism-turkish.blogspot.com/2012/06/prof-dr-levent-sevgi-universitelerde.html (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2012).

[2] Serengil, Y., "İntihal", **Üniversite ve Toplum**, 6(1), Erişilebilir: http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=264 (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2006).

[3] Ortaş, İ., "Bilim, Bilim İnsanı ve Bilimsel Etik", **Üniversite ve Toplum**, 2(2), Erişilebilir: http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=76 (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2002).

[4] Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu, "Bilimsel Dergilere Gönderilen Makalelerde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar!", Erişilebilir: http://journals.tubitak.gov.tr/genel/brosur.pdf (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (t.y.).

[5] Türk Dil Kurumu, "Aşırma", Erişilebilir: http://www.tdk.gov.tr (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (t.y.).

[6] Bergmann, L. S., "Higher Education Administration Ownership, Collaboration, and Publication: Connecting or Separating the Writing of Administrators, Faculty, and Students?", In C. P. Haviland & J. A. Mullin (Eds.), "Who Owns This Text? Plagiarism, Authorship, and Disciplinary cultures" (129-153), **Utah State University Press**, (2009).

[7] Plagiarism.org, "Types of Plagiarism", Available: http://plagiarism.org/plagiarism-101/types-of-plagiarism (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (n.d.).

[8] Plagiarism.org, "What is Plagiarism?", Available: http://plagiarism.org/plagiarism-101/what-is-plagiarism/ (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (n.d.).

[9] Lindsay, B., "Rates of Student Disciplinary Action in Australian Universities", **Australian Universities' Review**, 52(2): 27-32, Available: http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ907021.pdf (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2010).

[10] Berlinck, R. G. S., "The Academic Plagiarism and Its Punishments - A Review", **Brazilian Journal of Pharmacognosy**, 21(3): 365-372, Available: http://www.scielo.br/pdf/rbfar/v21n3/aop10211.pdf (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2011).

[11] Macdonald, R., & Carroll, J., "Plagiarism-A Complex Issue Requiring a Holistic Institutional Approach", **Assessment & Evaluation in Higher Education**, 31(2): 233-245, Available: http://www.liu.se/cul/filarkiv-cul/1.94105/JudeCaroll.pdf (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2006).

[12] Glendinning, I., "European Responses to Student Plagiarism in Higher Education", **Conference Proceedings**, Available: http://archive.plagiarismadvice.org/documents/conference2012/finalpapers/Glendinning_fullpaper.pdf (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2012).

[13] Impact of Policies for Plagiarism in Higher Education across Europe (IPPHEAE) Project Web Page, Available: http://ippheae.eu (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2012).

[14] Glendinning, I., Foltynek, T., Demoliou, C., Joswik, K., & Stabingis, L., "Comparison of Policies for Academic Integrity in Higher Education across the European Union", Available: http://ippheae.eu/images/results/2013_12_pdf/D2-3-00%20EU%20IPPHEAE%20CU%20Survey%20EU-wide%20report.pdf (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2013).

[15] Foltýnek, T., Čech, F., "Attitude to Plagiarism in Different European Countries", **Acta Universitatis Agriculturae et Silviculturae Mendelianae Brunensis**, LX(7): 71-80, Available: http://www.mendelu.cz/dok_server/slozka.pl?id=57208;download=104973 (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2012).

[16] Bailey, J., "Criminalizing Plagiarism in the Philippines", Available: http://www.ithenticate.com/plagiarism-detection-blog/bid/87800/Criminalizing-Plagiarism-in-the-Philippines (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2012).

[17] Standler, R. B., "Plagiarism in College in USA", Available: http://www.rbs2.com/plag.pdf (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2012).

[18] International Studies Association (ISA), "Policy and Procedures", Available: http://www.isanet.org/ISA/Governance/PolicyandProcedures/tabid/216/ID/8/ISA-Policy-and-Procedures-on-Plagiarism.aspx (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (n.d.).

[19] Kantarlı, K., "Yök Düzeninde Bilimsel Etik Anlayışı", Üniversite ve Toplum, 2(3), Erişilebilir: http://www.universite-toplum.org/text.php3?id=89 (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2002).

[20] Sözüer, A. (ed.), "Türk Ceza Hukuku Reformu Mevzuatı", **Alfa Basım Yayım Dağıtım**, (2013).

[21] Yükseköğretim Kurulu, "Yükseköğretim Kurumları Öğrenci Disiplin Yönetmeliği", Erişilebilir: http://www.yok.gov.tr/web/guest/icerik/-/journal_content/56_INSTANCE_rEHF8BIsfYRx/10279/17960 (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (t.y.).

[22] Yükseköğretim Kurulu, "Yeni Yasa Taslağı Önerisi (Ocak 2013)", Erişilebilir:

http://yeniyasa.yok.gov.tr/?page=yazi&c=90&i=120 (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (t.y.).

[23] Mevzuat.gov.tr, "Devlet Memurları Kanunu", Erişilebilir: http://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.657.pdf (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (t.y.).

[24] Yükseköğretim Kurulu, "Yükseköğretim Kanunu", Erişilebilir: http://www.yok.gov.tr/web/denklik/2547-sayili-kanun (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (t.y.).

[25] Mevzuat.gov.tr, "Yükseköğretim Kurumları Yönetici, Öğretim Elemanı ve Memurları Disiplin Yönetmeliği", Erişilebilir: http://www.mevzuat.gov.tr/Metin.Aspx?MevzuatKod=7.5.9897&MevzuatIliski=0&sourceXmlSearch= (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (t.y.).

[26] Hurriyet.gov.tr, "Danıştay Kararı: İntihal'den Atılma Haksız", Erişilebilir: http://www.hurriyet.com.tr/egitim/25445030.asp (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (2013).

[27] Özmen, R. (haz.), "Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu", **Seçkin Yayıncılık**, (2013).

[28] Orta Doğu Teknik Üniversitesi Uygulamalı Etik Araştırma Merkezi, "İntihal", Erişilebilir: http://ueam.metu.edu.tr/intihal (Erişim Tarihi: 7 Ocak 2014), (t.y.).